

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande angående riksintresseutredningens betänkande Planering och beslut för hållbar utveckling (SOU 2015:99)

Sammanfattning

Miljö- och energidepartementet har bett Kramfors kommun att yttra sig över betänkandet ”Planering och beslut för hållbar utveckling (SOU 2015:99)”. Kramfors är en av 40 kommuner som fått betänkandet på remiss.

Kramfors kommun är positiv till utredningens förslag om översyn av riksintressen med målsättningen att minska områdena men motsätter sig helt förslaget att införa begreppet av väsentligt allmänt intresse.

Beskrivning av ärendet

Riksintresseutredningens tillsattes för att göra en översyn av kap 3 och 4 i miljöbalken. Utredaren ska föreslå ett nytt system för hushållning med mark- och vattenområden och särskilt områden med riksintresse. Systemet ska vara rättsäkert, enkelt, överskådligt och begripligt samt underlätta en enhetlig tillämpning i hela landet.

Utredningen konstaterar att dagens system med riksintressen används på ett sätt som inte avsågs när det infördes. När riksintressebegreppet infördes var det tänkt som en vägledning om var det finns allmänna intressen men i tillämpningen har de använts för att betona det statliga inflytandet i kommunal planering. Idag är ca 46 % av landets yta riksintresse enligt MB kap 3 och ca 37 % riksintresse enligt kap 4. I många fall så överlappar de varandra så idag är ca 56 % av landets yta av riksintresse. I många områden finns flera riksintressen.

Andra problem som lyfts är att länsstyrelsernas och kommunernas roll att väga de olika intressena mot varandra är svårt då det inte finns några värdebeskrivningar till de olika intressena. Dessutom så har många kommuner inte aktuella översiktsplaner.

Utredningen föreslår en omfattande ändring av bestämmelserna. Utredaren anser att det även i framtiden finns behov av statligt inflytande i

kommunernas fysiska planering för att tillgodose nationellt viktiga intressen. De påpekar dock vikten av att användningen av mark- och vattenområden styrs utifrån en helhetssyn som främjar långsiktig god hushållning ur både ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt.

Föreslagna förändringar

Regeringen ska ta beslut om kriterier för områden av riksintressen. Inriktningen ska vara att minska den totala utbredningen jämfört med idag. Områdena ska sedan beslutas formellt efter en process som bl a innefattar dialog med berörd kommun. Beslut tas av sektorsmyndigheten men det ska finnas möjlighet för regeringen att pröva förslaget. Besluten ska aktualitetsprövas minst en gång varannan mandatperiod.

Det införs ett nytt begrepp – områden av väsentligt allmänt intresse. Intresset kan vara nationellt, regionalt eller lokalt. Områdena ska redovisas i ÖP och av planen ska framgå hur kommunen avser att tillgodose dessa intressen och hur avvägningar ska göras där det finns flera intressen. De allmänna intressena blir fler, t ex klimatanpassning, bostadsförsörjning och regional tillväxt.

I sammanfattningen påpekas att utredningens förslag utgör en helhet och att förslagen är sins emellan beroende av varandra.

Förvaltningens synpunkter

Kramfors kommun är positiv till utredningens förslag om översyn av riksintressen med målsättning att minska områdena. Det stämmer väl med de ställningstagande som kommunen gjort i översiktsplanen. Utredningen hänvisar till och skriver mest om kap 3-områden. Kramfors kommun förutsätter att samma översyn ska göras av kapitel 4- områden. Vår kommun har stora områden som överlappas av riksintressen enligt både kap 3 och kap 4. Självklart ska områdena tas fram och beslutas i samråd med berörd kommun. Även värdebeskrivningar bör göras i samråd med kommunen. Regeringen bör ta beslut om områden där kommunen och sektorsmyndigheten inte är överens.

Kramfors kommun motsätter sig helt förslaget att införa begreppet områden av väsentligt allmänt intresse. Ytterligare en nivå och ett begrepp i lagstiftningen kommer att ge en krångligare hantering av såväl planering som prövningar och går emot utredningens uppdrag att förenkla och förtydliga. Det öppnar också för att de områden som pekas ut som allmänna intressen blir betydligt fler och större än vad som finns nu då nya allmänna intressen också ska redovisas.

Det finns stora förväntningar på vad den kommunala översiktsplanen ska innehålla. Förväntningar som är svåra att uppfylla i en översiktsplan som också ska vara enkel att läsa och förstå. Om allt som anges i förslaget ska finnas i den detaljeringsgrad som förväntas så krävs ett omfattande arbete och ett dokument som inte är rimligt för de flesta kommuner att ta fram. Trots de ökade kraven på ÖP så sägs i konsekvensutredningen att förslaget ger kommunen en positiv effekt. Kommunen anses få en starkare roll i systemet och den ökade kunskapen kommer att underlätta för kommunen. Det enda stället det redovisas kommunala kostnader är när det gäller framtagande av de

nya riksintresseområdena. Kramfors kommun anser att om förslaget i sin helhet skulle genomföras så kommer det att innebära stora kostnader för kommunerna att delta i samrådsarbetet men framför allt för att ta fram en ny, mer omfattande översiktsplan. Kostnader som inte är rimliga för Kramfors kommun.

Siv Sundström
Förvaltningschef miljö-
och byggförvaltningen

Jan Sahlén
Kommunstyrelsens ordförande